

JIC

Jerusalem Inter Church Service
Kirkkojen yhteistyökeskus Jerusalemissa

Jerusalem Churches in association with Middle East Council of Churches and World Council of Churches
Jerusalem kirkot yhteistyössä Lähi-Idän kirkkojen neuvoston ja Kirkkojen maailmanneuvoston kanssa

Vetoamus koskien asumisoikeutta Jerusalemissa Palestiinan kristittyjen kriisi

Kesäkuu 2010

Elokuu 2010

Yusef Daher

Asumisoikeudet Jerusalemissa Palestiinan kristittyjen kriisi

Israelin hallinto on tehostanut toimia, joilla se peruuttaa Itä-Jerusalemin kristittyjen palestiinalaisten oikeuksia asua Jerusalemissa. Jerusalemin kristityt ovat kaupungin alkuperäisväestöä, joka on erityisen haavoittuvainen. Yhteisöä uhkaa pieneneminen, siirto pois alkuperäisiltä asuinsijoilta ja hajaantuminen.

Tämän vetoimuksen tarkoituksena on tunnustaa kaupungin palestiinlaisen alkuperäisväestön oikeus asua kaupungissa ja nauttia suojelua kuten normaalia ihmisoikeuksien suojaa, vapautta liikkua, saada koulutusta ja hallita asuntoja.

Taustaa

- **Asumisoikeus Itä-Jerusalemissa**

Kuuden päivän sodassa Israel liitti Itä-Jerusalemin laittomasti alueisiinsa. Jerusalemin silloisille asukkaille annettiin pysyvä oleskelulupa Israelissa. Tämä oleskelulupa käsitti oikeuden asua ja työskennellä Jerusalemissa ja Israelissa ilman erityisehtoja.

250,000 palestiinalaista, joille Israel myönsi oleskeluluvan ja Itä-Jerusalemin henkilöllisyystodistuksen, saivat samat oikeudet kuin Israeliin laillisesti muuttaneet siirtolaiset, mutta eivät olleet oikeutettuja Israelin kansalaisuuteen. annettiin Palestinians with Israeli-issued East Jerusalem identity cards have the same legal status as people who immigrated to Israel legally, but are not entitled to citizenship, Asianajaja Yotam Ben-Hillel, (Hamoked: Center for the Defense of the Individual) toteaa, että heitä kohdeltiin kuin Israelin tulleita siirtolaisia, vaikka mitä tapahtui oli, että Israel tuli heidän luokseen vuonna 1967” (haastattelu Haaretz-sanomalehdessä).

Pysyvän oleskeluluvan haltijat ovat oikeutettuja sosiaalipalveluihin Israelin kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Nämä käsittävät sairausvakuutuksen ja oikeuden äänestää kunnallisvaaleissa. Pysyvä oleskelulupa toisin kuin kansalaisuus siirtyy haltijansa lapsille vain erityisten ehtojen mukaan. Jos oleskeluluvan haltija avioituu oleskelulupaa vailla olevan henkilön kanssa, joka ei ole Israelin kansalainen, luvan haltijan on haettava perheen yhdistämistä. (Israelin kansalaisoikeusyhdistys, The Association for Civil Rights in Israel 2010).

Käytännössä Israel kohtelee Itä-Jerusalemin asukkaita kuin ulkomaalaisia. Heidän oleskelulupansa voidaan peruuttaa rutiiniluonteisesti. Oleskelulupakäytäntö ja Itä-Jerusalemin ”sinisten korttien” peruuttaminen perustuu Israelin maahanmuuttolainsäädäntöön vuodelta 1952. Sen pykälän 11A mukaan sisäministerillä on oikeus takavarikoida henkilöllisyystodistus henkilöiltä, joiden katsotaan aiheuttavan vaaraa tai olevan uhka Israelin turvallisuudelle. Ne Jerusalemin asukkaiden jälkeläiset, jotka ovat syntyneet Israelin ulkopuolella – esimerkiksi Länsirannalla – eivät saa lupaa asua tai työskennellä Jerusalemissa.

- **Jerusalemin kristityt**

Jerusalemiin kristityt katsovat edustavansa jatkumoa Jeesuksen ja hänen seuraajiensa ajasta nykypäivään. Kristityt ovat asuneet kaupungissa yhdessä muslimumien ja juutalaisten kanssa aina vuoteen 1948, jolloin he pakenivat kodeistaan Jerusalemin länsiosissa kaupungin itäosaan. Sieltä valtaosa heistä emigroitui ulkomaille muodostaen diaspora-yhteisöjä. Israel liitti Itä-Jerusalemin poliittisesti ja fyysisesti alueisiinsa laittomasti vuonna 1967 sodassa. Kansainvälinen yhteisö ei ole tunnustanut liitosta ja odottaa Israelin ja Palestiinan sopimusta koskien alueiden hallinnan ratkaisua.

Alla olevasta taulukosta ilmenevät kaupungin uskonnollisten ryhmien väestösuhteet ja niiden kehityskaari. Kristittyjen määrän tarkastelu paljastaa uhan, joka koskee väestöryhmää osana Jerusalemin asujaimistoa ja koko yhteisön säilymistä.

Jerusalem Demographical Statistics
Sept. 2007

Jerusalem Inter-Church Centre

Source	Year	Population				
		Total	Jews	Moslems	Pal. Christian	Foreign
British Census	1910	69900	45000	12000	12900	
British Census	1931	90200	51000	19900	19300	
Wasserstein, Yale	1946	164400	99300	33700	31400	
Wasserstein, Yale	1967	267800	196800	58100	12900	
Wasserstein, Yale	1983	428500	306300	108500	13700	
Israel Central Bureau of Statistics	2000	650700	439600	196900	14200	
Israel Central Bureau of Statistics	2006	732000	469000	239000	10000	4700

Kuva 1. Eri uskontojen kannattajien väestöosuus Jerusalemissa. Year=vuosi. Jews=juutalaiset, Moslems=muslimit, Pal.Christian: Palestiinan kristityt, Foreign=ulkomaalaiset

Israelilaisten tutkimuslähteiden mukaan vuonna 1944 kaupungissa asui 29 350 kristittyä. Nykyinen kristitty väestö on arvioiden mukaan 37,5 % 60 vuoden takaisesta. Yksinkertainen tilastollinen malli paljastaa, että 2 prosentin väestönkasvuoletuksella kristittyjen väkiluvun olisi pitänyt olla 60 000 henkeä vuonna 1979. Samalla väestönkasvuoletuksella kristittyjen määrä olisi 120 000 vuonna 1214. Todellisuudessa kristittyjen määrä Jerusalemissa pienenee nopeasti. Syynä ovat Israelin miehitys ja siihen liittyvät taloudelliset, sosiaaliset ja poliittiset Israelin hallituksen ja ministeriöiden sekä Jerusalemin kaupungin toimet kaupungin arabiväestöä vastaan.

Miehitykseen liittyviä kristittyjen määrä vähentäviä syitä ovat Israelin rotuerottelun luonteinen politiikka, joka ilmenee taloudellisten mahdollisuuksien kieltämisenä, yhteisön eristämisenä Länsirannasta, elinkustannusten kalleus, asuntopula ja puutteelliset koulutusmahdollisuudet.

Oleskelulupien peruuttamiseen tähtäävät Israelin toimintatavat

Asianajaja Osama Al-Halabi ja St. Ives asianajotoimiston mukaan oleskelulupien peruuttamiseen on kolme pääsyä:

1. Jos Jerusalemin asukas on oleskelee kaupungin ulkopuolella yli 5 vuotta, riskinä on oleskeluluvan peruutus ja henkilöllisyystodistuksen takavarikointi. Virallinen

raja opiskelulle tai oleskelulle perhesyistä ulkomailla (esimerkiksi Länsirannalla tai Joraniassa puolison tai lasten kanssa) on seitsemän vuotta. Kuitenkin yli viiden vuoden poissaolo käytännössä asettaa henkilön alttiiksi riskille menettää henkilöllisyystodistus. Israelin viranomaiset rekisteröivät kaikki rajanylitykset ja seuraavat tilannetta.¹

2. Toinen peruste voi olla ulkomaan passin hallussapito. Mikäli henkilöltä Israeliin paluun yhteydessä löydetään toisen maan passi tai oleskelulupa, Israelin oleskelulupa peruutetaan ja henkilöllisyystodistus takavarikoidaan automaattisesti.
3. Kolmas syy on oleskelu Länsirannalla. Jos henkilö siirtyy Länsirannalle työn tai perhesyiden takia, häneltä voidaan henkilökohtaisesti ilmoittamatta peruuttaa oleskelulupa. Usein on kysymys tilanteesta, jossa Länsirannalta kotoisin oleva aviopuoliso ei voi saada oleskelulupaa Israeliin. Tällöin toinen puoliso menettää oleskeluluvan kotikaupungissaan.

Al-Halabin mukaan Israel voi erinäisten rikkeiden perusteella peruuttaa henkilöllisyystodistuksen Jerusalemin asukkaalta, jolloin tämä ei enää voi laillisesti työskennellä Jerusalemissa tai Israelissa. Näin henkilö pakotetaan muuttamaan pois Israelin alueelta.

Vuonna 2006 ihmisoikeusjärjestö B'Tselem arvioi, että vuonna 2006 Israelin viranomaiset olivat takavarikoineet 1 363 henkilöllisyystodistusta Jerusalemin asukkailta.

Vuonna 2008 tehtiin henkilöllisyystodistusten takavarikoinnissa ennätys, kun Israelin viranomaiset peruuttivat Jerusalemin arabiasukkailta 4 577 oleskelulupaa. Tämä ylitti 21 kertaisesti aikaisempien 40 vuoden keskiarvon. Kaikenkaikkiaan vuodesta 1967 vuoteen 2007 oleskelulupa oli peruutettu 8 558 arabitaustalaiselta Jerusalemin asukkaalta. Näin ollen kaikista oleskelulupansa menettäneistä 35 prosenttia menetti sen vuonna 2008.

¹ <http://www.maannews.net/eng/ViewDetails.aspx?ID=228813>

Negatiiviset vaikutukset kristittyyn yhteisöön

Israelin sisäasiainministerön, Jerusalemin kaupunginhallinnon, Israelin armeijan ja muiden viranomaisten toiminta uhkaavan kristityn yhteisön säilymistä Jerusalemissa ja sen ympäritössä Länsirannalla. Oleskelulupia koskevat rajoitukset, perheenyhdistämisten estäminen ja asuntopula ovat syitä, joiden vuoksi kristittyjen määrä kaupungissa vähenee ja kristitty väestö muuttaa pois kaupungista.

1) Pysyvä oleskelulupa Jerusalemissa:

Israelin sisäasiainministeriö peruuttaa oleskeluluvan vieraan maan kansalaisuuden tai pitkään (yli 7 vuotta) jatkuneen poissaolon perusteella. Nämä säännöt koskevat myös lapsia. Näiden sääntöjen vaikutus on että kristittyjen määrä tulee laskemaan 10 000:sta 5 300:n seuraavien seitsemän vuoden aikana. (taulukon kriisiskenaario).

Lisäksi Israel säätää uutta lainsäädäntöä ja muuttaa lakeja yksinomaan siitä näkökulmasta, kuinka varmistetaan Jerusalemin muuttuminen ajan myötä juutalaisemmistöiseksi kaupungiksi. Vuonna 2010 Israel teki aloitteen laista, jolla 300 palestiinalaista karkotettaisiin poliittisin perustein. Mikäli tämä laki säädetään, yhä uudet ihmiset joutuvat karkotusuhan alaisiksi tulevaisuudessa.²

2) Erottelupolitiikka ja perheiden yhdistäminen:

Israelin rakentama muuri ja Israelin hidastelu lupien myöntämisessä merkitsevät yhä harvemmat Länsirannan asukkaat pääsevät töihin Jerusalemiin. Se myös hajottaa perheitä ja sukuja. Nuoret naiset ja miehet eivät pääse tapaamaan perheenjäseniään ja ystäviään liikkumisrajoitusten, tarkastuspisteiden, tiesulkujen ja muiden esteiden takia. Palestiinalaiskristityt Länsirannalla eivät pääse Jerusalemiin töihin, avioitumaan vapaasti, kouluttautumaan eivätkä saa riittäviä terveystalv palveluja.

Vuonna 2002 Israelissa säädettiin tilapäinen laki, jonka perusteella Israelin oleskelulupien myöntäminen puolisoille lopetettiin. Käytännössä Länsirannalta kotoisin oleva aviopuoliso ei siis voi enää saada oleskelulupaa Jerusalemiin. Tämä kansainvälisen oikeuden vastainen käytäntö haittaa erityisesti Palestiinan kristittyjä ottaen huomioon heidän pienen lukumääränsä ja jerusalemilaisien ja Länsirannalla kristityissä kaupungeissa ja kylissä Beetlehemissä asuvien tiiviit perhesiteet. Israel on pitänyt tämän ”tilapäisen” lain voimassa toistaiseksi.

Jos aviopari, jossa toinen puoliso on Länsirannalta yrittää päästä Jerusalemiin yhdessä ja heidän paperinsa tarkastetaan, Jerusalemissa asuva puoliso saa tuhannen dollarin sakon, toinen puoliso karkotetaan Länsirannalle ja toinen saa mennä kotiinsa yksin.

Normaalisti Beetlehemissä asuva palestiinalainen saa mennessään naimisiin jerusalemilaisen kanssa tilapäisen oleskeluluvan, joka on voimassa kerrallaan 27 kuukautta. Uuden lain voimassa ollessa lupa annetaan vuodeksi, autolla ajaminen on kielletty, ja luvan haltija joutuu anomaan sotilasviranomaisilta Länsirannalla erillistä lupalappua kahdesti vuodessa. Tämä koskee noin 300 kristittyä.

² <http://www.alquds.com/node/266090>

3) Asuntopolitiikka:

Kristittyjen pienestä lukumäärästä johtuen, asuntopula haittaa heitä eniten ja karkottaa kaupungista monia kristittyjä. Itä-Jerusalemossa laajenemistila on hyvin rajoitettua. Vain 13 % on käytettävissä rakentamiseen ja kaikki käytettävissä oleva maa on jo rakennettu. Israelin viranomaiset eivät myönnä rakennuslupia ja hintatasosta johtuen useimmilla ei ole varaa rakentaa. Juutalaissiirtokuntien laajentaminen Itä-Jerusalemossa lisää osaltaan asuntopulaa ja tilanahtautta ja syö vapaata maa-alaa. Vuodesta 1967 vuoteen 2002 palestiinalaisten hallussa oli 19056 kiinteistöä, samalla kun siirtolaisten kiinteistöjen määrä saavutti 85806 (Palestinian Central Bureau of Statistics, Jerusalem book, 2007).

Kriisiskenaario:

Alla oleva taulukko on yhteenveto toimenpiteistä, jotka koskettavat kristittyä väestöä ja johtavat sen vähenemiseen seuraavien seitsemän vuoden aikana:

Jerusalemien nykyinen kristitty väestö:	10,000
Israelin toimien suora vaikutus	(900)
<ul style="list-style-type: none">Perheiden yhdistämisen estäminen³ vireillä on 300 perheen tapaukset⁴	
<ul style="list-style-type: none">Kansallisen sairausvakuutuksen tapaukset (National Insurance) kristittyjä vastaan – Jerusalemossa 1200. 50% tulee menettämään oleskelulupansa ja perheiden oleskeluluvan.	(1800)
<ul style="list-style-type: none">Eristys politiikka 7 vuoden aikana ja oleskeluluvan menetykset ulkomailla oleskelun vuoksi. 100 000 palestiinalaista, joista 1,4 prosenttia kristittyjä.⁵	(1,400)
Epäsuorat vaikutukset	(450)
<ul style="list-style-type: none">Odotettavissa ole normaali (vapaaehtoinen) kristittyjen poismuutto Jerusalemista, oletettu määrä 4.5%⁶	
Ennustettu Jerusalemien kristittyjen määrä 2017	5,450

Jerusalemien kristityt ei ole normaaleissa olosuhteissa elävä yhteisö, joka uusiutuisi syntyvyyden kautta. Seuraavien seitsemän vuoden aikana kristittyjen määrä Jerusalemossa voi puolittua nykyisestä.

Johtopäätökset:

Rasistinen epätasapuolinen käytäntö: Perheenjäsenet, jotka ovat syntyneet Jerusalemossa menettävät oleskelulupansa ja pääsyn Jerusalemiin sillä perusteella, että

³ Source: Society of St. Yves', the official Law Firm of the Latin Patriarchate in Jerusalem.

⁴ A family is estimated at 3 persons as average.

⁵ The rate of birth is considered irrelevant here as the ratio between the increase in population is estimated equal to increase at the loss level of impacted same kind of population for the given period

⁶ Romel Sudah Statistical study on Christians-2006 (SABEEL)

heillä on oleskelulupa toisessa maassa tai toisen maan kansalaisuus ja että he eivät asu vakituisesti Jerusalemin kaupungin alueella. Parhaimmillaankin he voivat saada ainoastaan turistiviisumin omaan kaupunkiinsa. Samalla juutalaisia siirtoa tulee sadoittain ja heille tarjotaan asunnot Itä-Jerusalemista. Heille myönnetään välittömästi oleskelulupa ja heitä tuetaan tarjoamalla työpaikkoja, lainaetuksia ja avustuksia sekä kansalaisuus viikon kuluessa.

Liite A

Ihmisoikeuksien toteutuminen Itä-Jerusalemossa: Numeroita ja faktoja.

- Väkiluku on 303 429 (36% koko Jerusalemin väestöstä) [joulukuu 2009]
- Köyhyysrajan alapuolella olevien perheiden määrä 65.1% (juutalaisväestön keskuudessa 30.8% [2008])
- Lapsista köyhyysrajan alapuolella 74.4% arabiväestön keskuudessa. (juutalaisten keskuudessa 45.1% [2008])
- Takavarikoitu maa. Israelin hallitus on takavarikoinut Itä-Jerusalemossa 24,500 dunams (1 dunum = n. 1 ha). Kolmanneksen kokonaispinta-alasta. Maa oli arabien yksityisomistuksessa.
- Rakentaminen: 2007 lopussa 50,197 kiinteistöä oli rakennettu juutalaisille asukkaille takavarikoidulle maalle. Yhtään kiinteistöä ei rakennettu arabiväestön käyttöön.
- Talojen purkaminen: Vuonna 2009 80 taloa purettiin Itä-Jerusalemossa. 300 perhettä jäi kodittomiksi.
- Puutteet vesihuollossa. Arviolta 160,000 palestiinalaisella ei ole laillista ja riittävä liitäntää vesijohtoverkoston
- Viemäröinnin puutokset: 50 kilometriä viemäriinjoija ei ole toimintakunnossa
- Koulutilojen puute: Kouluilta puuttuu 1,000 luokkahuonetta.
- Koulujen keskeytysaste: Palestiinalaisväestön keskuudessa 50% jättää koulunsa kesken.
- Postin palvelut: 8 postitoimistoa Itä-Jerusalemossa, 42 Länsi-Jerusalemossa.

BTSELEM-ihmisoikeusjärjestön tietoja

Perheiden yhdistäminen ja lasten rekisteröinti Itä-Jerusalemossa

Vuodesta 1967 Israelin kansalaiset ja pysyvän oleskeluluvan haltijat saivat avioituessaan miehityksillä alueilla asuvan henkilön kanssa hakea sisäasiainministeriöstä perheen yhdistämistä, jolloin avioliiton perusteella toinen puoliso sai oleskeluluvan Israeliin. Luvan saantiin liittyi pitkä tutkinta ja odotusaika, mutta yleensä lupa oli lopulta mahdollista saada ja parin muuttaa yhteen Israelin alueella. Toukokuussa 2002 hallitus jäädytti oleskelulupien käsittelyn miehityksillä alueilta tulevien osalta.

Heinäkuussa 2003 säädettiin tätä koskeva asetus koskien kansallisuutta ja pääsyä Israeliin. (Nationality and Entry into Israel Temporary Order/Law, 5763 – 2003). Tämä säädös estää israelilaisten (tai oleskeluluvan haltijan) ja heidän miehityksillä tulevien puolisoitensa asumisen yhdessä Israelissa. Säädös on loukkaa myös niiden itäjerusalemilaisten lasten oikeuksia, jotka ovat syntyneet miehityksellä estäen heidän oleskelulupansa Israelissa. Säädöksen voimassaoloaikaa jatketaan Knessetissä vuosittain.

Säädös estää kymmenien tuhansien ihmisten normaalin perhe-elämän. Tämä koskee henkilöitä joilla oleskelulupa Israelissa, Israelin kansalaisia ja miehityksellä asukkaita. Aviopuolisot, jotka rikkovat tätä säädöstä vastaan ja yrittävät asua Itä-Jerusalemossa huomaavat, että normaali elämä on mahdotonta ja elävät jatkuvassa kiinnijäämisen pelossa. Jos puolisot päättävät siirtyä miehitykselle, israelilainen puoliso, rikkoo lakia ellei hänellä ole sotilasviranomaisen erityislupaa. Israelin kansalaisilla ja oleskeluluvan haltijoilla ei ole oikeutta oleskella Länsirannalla

vyöhykkeellä A ja vastaavalla alueella Gazassa. Ennen säädöksen voimaantuloa avioituneet saavat asua yhdessä. Toiselle puolisolle myönnetään tilapäinen oleskelulupa. Lupia on vaikea saada ja viranomaiset peruvat niitä usein.

Säädöstä perustellaan turvallisuussyillä väittäen Länsirannan asukkaiden vaarantavan Israelin turvallisuuden. Tämä on perusteeton väite, jolla yritetään peitellä todellista syytä, joka on pyrkimys estää arabiväestön kasvaminen Israelissa ja säilyttää valtion juutalainen luonne. Sellainen peruste ja käsitys on rasistinen ja Israelin perustuslain vastainen eikä laki kestäisi kriittistä tarkastelua.

Israelin kansalaisoikeusjärjestö Adalah, Knessetin jäsenet ja pariskunnat ovat valittaneet korkeimpaan oikeuteen lain kumoamiseksi. Korkein oikeus kuuli tapaukset yhdistettynä 13 tuomarin toimesta. Viimeisimmässä lausunnossa kok. The High Court joined the petitions and heard them in an expanded panel of thirteen justices. In its latest statement to the High Court, the State Attorney's Office informed the High Court that:

Sisäasiainministeriö yhteistyössä oikeusministeriön kanssa valmistelee pikaisesti tarkistuksen asetukseen, joka laajentaa asetuksen poikkeusten soveltamista uusien henkilöryhmiin, jotka aiheuttavat vähemmän vaaraa kansalliselle turvallisuudelle. Tarkistus annetaan Knessetin hyväksyttäväksi sen istuntokauden päätteeksi. Ministerityöryhmä käsittelee tarkistuksen ja se esitellään hallitukselle hyväksymistä varten.

Tämän lausunnon perusteella ja ottaen huomioon sen, että lain voimassaoloaika oli jatkettu vain puoliksi Knessetin sallimasta ajasta, korkein oikeus päätti joulukuussa 2004 jättää valituksen käsittelemättä ja odottaa Knessetin päätöstä asiasta.

B'Tselem kehottaa Israelin hallitusta muuttamaan linjaansa ja kohtelemaan kaikkia kansalaisia ja pysyvän oleskeluluvan haltijoita tasapuolisesti. B'Tselem myös kehottaa Knessetiä hylkäävään esityksen lain voimassaolon jatkamisesta. Sisäasiainministeriön tulee välittömästi aloittaa uudelleen perheen yhdistämishakemusten käsittelyn. Jokainen hakemus on käsiteltävä viivyttämättä ja tehokkaasti tapauskohtaisesti. Asioiden käsittelyssä on kunnioitettava kaikkien Israelin asukkaiden ja kansalaisten yhtäläinen oikeus avioitua oman tahtonsa mukaan ja elää Israelissa täysipainoista elämää puolisonsa ja lapsiensä kanssa.

© Jerusalem Inter-Church Centre, käännös Pyhä Maa – www.pyhamaa.net . 2010